

Björn Embrén
Gatuavdelningen
Norra distriktet
08-508 26213
bjorn.embren@tk.stockholm.se

Till
Trafik- och renhållningsnämnden
2007-03-06

Slutredovisning av förnyelse av lindalléerna i Kungsträdgården

Förslag till beslut

1. Trafik- och renhållningsnämnden godkänner slutredovisningen av förnyelse av lindalléerna i Kungsträdgården .

Magdalena Bosson

Göran Gahm

Anders Avemar

Sammanfattning

Förnyelse av lindalléerna i Kungsträdgården är färdig, arbetet startade hösten 2003 och slutfördes sommaren 2006 samtliga lindar i alléerna är nu utbytta. Ett lyckat resultat från en nergående allé till en modern promenadvänlig parkallé. Tillgänglighetsanpassning har skett för personer med funktionshinder vid övergångsställen entréer mm.

De mål som sattes i inledningen av projektet har uppfyllts.

Kostnaden för utbytet av Kungsträdgårdens lindalléer uppgick till 34,8 mnkr mot 33 mnkr i genomförandebeslut. De ökade kostnaderna jämfört med genomförandebeslutet beror framförallt på kostnadsökningar för entreprenaderna och träden, ökade kostnader i samband med el-arbeten och ledningar i samband med trädens markbäddar. Åtgärder har tillkommit såsom försvarsarbeten för en ev. kommande paviljong 4.

Bakgrund

Politiska beslut

1997-09-16 beslutade GFN att godkänna kontorets förslag till förnyelse av alléerna i Kungsträdgården. Total kostnad för projektet var budgeterad till ca 17 mnkr.

2003-04-22 beslutade GFN enligt ett reviderat genomförandebeslut att förnyelsen av lindalléerna i Kungsträdgården kunde genomföras under tre år. Total kostnad för projektet var budgeterad till ca 25 mnkr.

2004-11-02 beslutade GFN enligt ett reviderat genomförandebeslut att förnyelsen av lindalléerna i Kungsträdgården kunde slutföras till en budgeterad kostnad av ca 33 mnkr.

Kungsträdgårdens lindalléer behövde förnyas. Efter den mycket kraftiga beskärningen 1961, hade träden fått omfattande rötskador och grenfästena var instabila. Ombyggnaden skedde i tre etapper mellan september 2003 och juni 2006. Totalt 285 träd planterades.

Första etappen samordnas med byggnationen av två paviljonger.

Bild 1. Kungsträdgårdens alléer efter hamling 1961

Bild 2. Kungsträdgårdens alléer 2003

Genomförda undersökningar av träden

Under 1995-1996 genomfördes undersökningar av träden, med hjälp av några av landets mest namnkunniga trädexperter. Det konstaterades att träden som är planterade i slutet på 1860-talet, på grund av en hård beskärning 1961, hade fått omfattande röt- och svampskador som gått djupt ner i stammarna.

Andra problem

Många människor upplevde att lindalléerna var mörka och kändes otrygga under årets ljusfattiga delar. Man undvek helt enkelt att gå i alléerna när det var mörkt. Eftersom lindarna stod i en stressande stadsmiljö släppte de ifrån sig så kallad honungsdagg. Heta sommardagar ger träden naturligtvis svalka och välbehövlig skugga. Träden är oerhört betydelsefulla för att temperera luften och tillsätta fukt till den torra stadsluften. Bladen tar också hand om stoftpartiklar från utsläpp. Lindsorten 'Rancho', som har ersatt de gamla parklindarna, avger betydligt mindre honungsdagg. Sorten är mer långsamväxande och saknar benägenhet att hänga med de nedre grenarna, vilket minskar beskärningsbehovet.

Framgångsrik plantering på Karl XII:s Torg

Träden som planterades i första etappen 1996, två rader närmast Operan och tre rader intill Kungsträdgårdsgatan, har haft en god tillväxt.

Det har varit nödvändigt att skapa förutsättningarna för att de unga träden skall kunna klara sig utan skador. Utgångspunkt har varit dagens nyttjande av parken, som är ett viktigt parktorg för vardag och fest, med en mängd olika aktiviteter som skall fortsätta att

finnas i parken, om än med vissa förändringar som är nödvändiga för att träden skall må bra. Programutredningen visade på en rad konflikter som uppstår mellan transporter, arrangemang och de nyplanterade träden.

Nyttjandet regleras i överenskommelse mellan staden och Kungsträdgårdens Park och Evenemang AB som kompletterar existerande avtal mellan staden och evenemangsbolaget.

Samråd

Genomfördes i samarbete med Kungsträdgården Park & Evenemang AB och Norrmalms stadsdelsförvaltning.

Bild 3. Den nyplanterade östra allén

Projektbeskrivning och genomförande

Tidplan

Arbetet utfördes i tre etapper

Etapperna utfördes tre år i följd, med start hösten 2003 och sista etappen avslutades våren 2006. Under sommarsäsongen skedde inga arbeten.

En samverkan mellan bytet av lindar i östra allén och byggnationen av två paviljonger har genomförts för att minska störningarna i Kungsträdgårdens verksamheter. En samordning mellan byggnation och plantering ledde också till att det blev färre skador på de nyplanterade träden.

Oförutsedda problem med ledningar i samband med grävning för trädens markbäddar resulterade i tillkommande kostnader som var svåra att bedöma och påverkade totalkostnaden.

Första etappen av trädbytet samordnades med byggnationen av de två nya paviljongerna mot Kungsträdgårdsgatan. Kantstenen flyttades ut ca 0,9 m från parksidan, längs med Kungsträdgårdsgatan fram till 20 m norr om Arsenalsgatan. Denna åtgärd utfördes för att träden i den yttre raden mot gatan skall beredas mer plats. Korsningen Hamngatan/Kungsträdgårdsgatan utformades för att ge stomlinjebuss 2 plats att svänga in på Kungsträdgårdsgatan. I samband med detta togs två träd bort och återplanterades inte. Ett antal luckor planterades igen. Luckor som är nödvändiga för transporter och räddningsfordon behålls eller tillskapades. Totala antalet träd som planterades är 285 st.

Träden återplanterades i ungefär samma lägen som de befintliga, med mindre justeringar. Träden planterades i diken med skelettjord och försågs med droppbevattning.

Träden till projektet anskaffades genom Riddersviks plantskola och hade en stamhöjd ca 2,5 m och total höjd ca 5m vid planteringsstillfället. Samma beläggning som fanns, smågatsten och betongplattor, återskapades. Kompletteringen skedde med gjutjärnsgaller runt stammarna. En kompletterande möblering med pollare, bänkar, stamskydd, trafikhinder utfördes enligt ett särskilt möbleringsprogram. En lämplig möblering var viktig för att skydda träden mot olovlig körning och uppställning av fordon mm.

Belysning och elförsörjning

De befintliga armaturerna har flyttas så att de fick en placering mellan de nya träden. I samband med schakten för träden lades elledningar med uttag i elpollare, vilka kan betjäna de olika arrangemangen som evenemangsbolaget har i parken. Detta för att inga kablar skall hängas i de nya träden.

Information

Informationen kring projektet har varit omfattande.

Kontoret gick ut med pressinformation. En informationsfolder togs fram och delades ut till medborgare och intressenter. I Kungsträdgården sattes flera informationstavlor och banderoller upp. Informationen presenterades i samarbete med Kungsträdgården Park & Evenemang AB.

Miljö

Förnyelsen av lindalléerna medför att Kungsträdgården har blivit ljusare, öppnare och tryggare. Förekomsten av honungsdagg på marken, byggnader och möbler har minskat. Ett större antal träd planterades än som fällts, 17 stycken, vilket innebär att på sikt ökar grönvolymen i parken.

Näringsliv

Ett nytt avtal upprättades 2002 mellan staden och Stockholms Handelskammaren om nyttjanderätten av Kungsträdgården för arrangemang. Kungsträdgården Park och Evenemang AB, fd Stockholmspropaganda, har bedrivit sin programverksamhet i parken sedan 1953. Ovan nämnda avtal har kompletteras med en överenskommelse som reglerar hur transporter, uppställning av fordon och nyttjandet av ytor för olika arrangemang får se ut efter trädbytet.

Tillgänglighet

Tillgänglighetsåtgärder har vidtagits vid de övergångsställen som leder in till parken.

Mål och uppfyllelse

De övergripande målen för projektet var upprustning och iordningställande av alléerna och byggande av paviljonger. Dessa mål har uppfyllts. Det har inte tillkommit några nya mål under projektets gång.

Projektet innebär en viktig och positiv förnyelse av kanske Kungsträdgårdens viktigaste element, alléerna. Parkens innehåll och utseende förändras över tiden, men den gröna ramen finns kvar som karaktärsskapare och kännetecken för Stockholms hjärta.

Ekonomi

Stadens utgifter för upprustningen av alléerna, uppgår till 34,8 Mkr mot reviderat genomförandebeslut på 33 Mkr. Fördyringen på 1,8 Mkr, beror till övervägande del på behovet av att flytta ledningar och ökade mängder.

Driftskostnader

Förslaget medför inga ökade driftskostnader, eftersom man har haft en relativt hög kostnad för beskärning av de dåliga lindarna som motsvarar kostnaden för uppbyggnadsbeskärning av de nya träden.

Trafikkontorets förslag / Remissmaterialet

Kontoren föreslår att nämnden godkänner slutredovisningen.

Slut